

110522 Femte söndagen i påsktiden

Björn Helgesson

Att växa i tro, Epistel Gal 5:13–18

Vad är det för fel med kött egentligen? Gång på gång talas det i bibeln om att köttet inte är bra. Andra gånger står det att anden däremot är någonting bra. Vad menar Bibeln egentligen? Vad betyder kött och vad betyder ande? Är det så att Gud tycker att vi ska vara vegetarianer? Jag återkommer strax till det men vill först stanna en stund vid den här dagens rubrik: Att växa i tro. Den rubriken står längst upp på den agenda du har.

De flesta av oss växer. Ni konfirmander är som stora byggarbetsplatser. Alla delar växer inte lika fort. Ibland har fötterna liksom vuxit i förväg och känns alldeles för stora för resten av kroppen. För en del killar är det stämbanden som har växtvärk så man knappt vågar öppna munnen. Kläderna är hela tiden på vägen att bli urvuxna. Likadant kan det vara för oss som nått eller passerat medelåldern. Några av oss har till råga på allt börjat krympa. Själv har jag länge varit 182 cm lång men vid senaste besiktningen nådde jag inte mer än 181 cm. Tydlig gubbvarning.

En gång var ingen av oss större än ett sandkorn. Kvinnans ägg är precis urskiljbart om man har god syn och bakgrunden är den rätta. Mannens spermie kan inte ens den skarpaste syn urskilja. Ändå rymmer de tillsammans hela instruktionsboken för en människa. Mina blå ögon och lätt utstående öron och din hjulbenthet och vackra böjning på kindbenet. Allt fanns där redan från början. Även en hel del av våra personligheter var redan bestämda i vår DNA-kod när vi föddes även om det där är svårare att se vad som är arv och vad som är miljö. Och så växer vi och växer.

Ser man det på detta sätt är det till stor del redan bestämt vilka vi ska bli. Allt finns redan i generna. Men man kan också vända på det och säga att människa är ingenting vi är från början utan någonting vi kan röra oss i riktning mot att bli. Om vi spelar våra kort rätt kan vi i bästa fall hinna bli människor innan vi dör. Men det är inte alls givet. Att vara människa är något mer än att ha ett visst genetiskt genom. Vad jag gör med mitt liv avgör hur mycket människa jag kommer att bli. Hur menar jag egentligen? Jo, tänk på en gammal människa. Ansiktet är rynkigt och åren man levtt är många. Kanske levde man t o m innan det fanns dator och munkjacka! Men betyder det att man är klok eller vis bara för att man är gammal. Naturligtvis inte. Jag tror att både du och jag träffat många gamla som inte har särskilt mycket visdom att bjuda på. Det enda man visar upp är bitterhet, okunskap och ironi. Det finns gott om sådana gamla människor. Men så finns det gamla människor som är helt annorlunda. Ljuset lyser liksom igenom dom. De har slutat att säga: jag, jag, jag i allt de säger och när de talar finns det anledning att lyssna. Jag har träffat många sådana människor. Jag sätter mig gärna vid deras fötter för att lyssna. De har blivit mycket människa. Kanske genom att spela sina kort rätt. Vinsten i spelet var inte framgång eller en plats i rampljuset utan någonting mycket mer svårsmakbart. Själva kan vi inte se om vi är visa eller dårar.

Vi är naturligtvis människor allesammans. Men vi är också kallade att mer och mer bli människor. Jesus var människa helt och hållet. Han är den enda som nått fram. Meningen med livet är att bli mer och mer som han, mer och mer människa. De flesta av er har sett filmen Lejonkungen. Den är den mest populära av Walt Disneys alla filmer genom tiderna. Huvudpersonen är det unga lejonet Simba. När hans pappa

Mufasa dör luras Simba att ta på sig skulden för dödsfallet. Han flyr från lejonflocken och lever tonårsliv med ett vårtsvin. Men som alltid kommer verkligheten ikapp honom och han börjar fundera över vem han egentligen är. Filmen har ett fint avsnitt där Simba står och speglar sig i en sjö och då får han syn på din egen pappa, Mufasa, i spegelbilden. Mufasa säger till Simba: Jag är besviken på dig. Varför det, undrar Simba? Du är mer än det du blivit svarar hans döda pappa. Det här är nyckeloden: Du är mer än det du blivit. Orden skulle kunna komma från Jesus och vara riktade till alla kristna: Du är mer än det du blivit. Du har potential till något mer. Du är skapad till Guds avbild. Simbas bestämmelse var att bli en ny lejonkung. Vi kristna är också kallade till att bli kungar, präster och profeter.

Det är här frågan om köttet – som jag pratade om i början - kommer in. När bibeln talar om köttet så använder den ett bildspråk. Det är inte en uppmaning till oss att bli vegetarianer, även om det finns många goda skäl att bli det. Det är inte heller så att det skulle vara något fel på våra kroppar. Gud har ingenting emot att vi är kroppsliga, att vi är kött och ben, med allt vad det innebär av lust och begränsning. Gud valde ju själv att bli kött, att bli människa. Nej, när bibeln talar om köttet i detta sammanhang pratar den om ett sätt att leva som motverkar att vi blir mer och mer människor. Vi lyssnar i gen på bibelordet till Galaterna som nyss blev upplästa. Så här skrev Paulus: ”Ni är ju kallade till frihet, bröder. Låt bara inte den friheten ge köttet något tillfälle, utan tjäna varandra i kärlek. Hela lagen sammanfattas i detta enda bud: Du skall älska din nästa som dig själv.” Vad betyder då detta? Jo köttet är här det som står i vägen och bromsar så att den kärlek vi alla har i oss bara räcker till mig själv och möjligen mina närmsta. Motsatsen är att den räcker till fler: Du skall älska din nästa som dig själv. Vad menar jag egentligen? Låt mig ta ett exempel. Alla känner vi till Adolf Hitler. Vi har alla också hört talas om Moder Theresa. Jag tror att båda hade förmågan att älska. Skillnaden var vilka som omfattades av kärleken. Moder Theresa ägnade en stor del av sitt liv åt att ta hand om fattiga, döende främlingar i Indien. I Adolf Hitlers kärlek rymdes inte judar, handikappade, romer och många andra. Kärleken var densamma men omfattningen var olika. Häng inte upp er på exemplet. Jag tror att ni alla förstår principen. Jesus sa: Om ni älskar dem som älskar er, skall ni då ha lön för det? Var fullkomliga, så som er fader i himlen är fullkomlig.” (Matt. 5:46ff).

Köttet i oss vill göra vår värld liten, så liten att den bara kretsar kring oss själva. Motkraften är anden som Gud blåst in i oss, och som vi kristna fått på ett särskilt sätt när vi döptes. Den vill istället sätta Gud i centrum i våra liv. Gud vill liksom blåsa upp oss som en ballong så att fler och fler får plats i den sfär som omfattas av den kärlek som vi alla redan har förmågan till. Precis som lejonet Simba hade kraft att bli kung finns förutsättningarna i våra liv att bli mer lika Jesus. Du är mer än det du blivit, sa lejonet Mufasa.

Vad har jag nu sagt i denna predikan? Jag har försökt förklara vad bibeln menar med ordet kött. Kött är den del i vår personlighet som drar oss från Gud och gör oss inkrökta i oss själva. Köttet får oss att sjunga Hakuna matata med vårtsvin istället för att bli kungar. Anden är den del i oss som gör att vi kan släppa in andra i vår kärlek och ge Gud plats i vårt liv.

Jag har också sagt att människa är inte någonting vi i första hand är utan någonting vi i bästa fall kan bli. Låt oss be att Jesus mer och mer ska blåsa in sin ande i oss och göra oss mänskliga. Göra oss till kungar, präster och profeter. Världen väntar på människor som lever upp till sin potential. Den kvarvarande frågan är då: Hur kan detta ske i mitt liv?